

เรื่อง กระดอม

รายละเอียด

ชื่ออื่น : กระดอม, ขี้กาดง, ขี้กาน้อย(สระบุรี), ขี้กาเหลี่ยม(ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), ขี้กาลาย(นครราชสีมา), ผักแคบป่า (น่าน), มะนอยจา(ภาคเหนือ), มะนอยหก, มะนอยหกฟ้า(แม่ฮ่องสอน), ผักขาว(เชียงใหม่), ดอม (นครศรีธรรมราช)

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gymnopetalum chinensis* (Lour.) Merr.

ชื่อวงศ์ : CUCURBITACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ :

ต้นกระดอมเป็นไม้เถา ลำต้นเป็นร่อง และมีมือเกาะ (tendril)

ใบกระดอมเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ มีรูปร่างต่างๆ กัน มีตั้งแต่รูปไตจนถึงรูปสามเหลี่ยม ห้าเหลี่ยม หรือเป็นแฉก โคนเว้าลึกเป็นรูปหัวใจ โคนใบเว้าลึกเป็นรูปหัวใจ

ดอกกระดอมดอกแยกเพศ อยู่บนต้นเดียวกัน ใบประดับยาว 5-2 ซม. ขอบจักเป็นแฉกลึกแหลม ดอกเพศผู้ ออกเป็นช่อ กลีบเลี้ยงติดกันเป็นหลอดยาว ปลายแยกเป็นแฉกรูปใบหอก 5 แฉก กลีบดอก 5 กลีบ สีขาว โคนติด

กันเล็กน้อย เกสรเพศผู้ 3 อัน ดอกเพศเมียออกเดี่ยวๆ กลีบเลี้ยง และกลีบดอกมีลักษณะเหมือนดอกเพศผู้ รังไข่ มีช่อเดี่ยว ยอดเกสรเพศเมียแยกเป็น 3 แฉก

ผลกระทวมผลสุกสีแดงอมส้ม ผลแก่สีเขียว รูปไข่แกมรูปขอบขนาน ผิวสาก มีสัน 10 สัน เนื้อสีเขียว เมล็ดรูปรี

ส่วนที่ใช้เป็นยา : เมล็ด, ผล

สรรพคุณ กระทวม :

เมล็ดน้ำดื่ม รับประทานเป็นยาลดไข้ แก้พิษสำแดง เป็นยาถอนพิษจากการกินผลไม้ที่เป็นพิษบางชนิด ถอนพิษจากพืชพิษ ขับน้ำลาย ช่วยย่อยอาหาร ขับน้ำดี บำรุงธาตุ รักษาโรคในการแทงลูก

ผลบำรุงน้ำดี ผลอ่อน รสขม บำรุงน้ำดี แก้ดีแห้ง ดีฝ่อ คลั่งเพ้อ คุ่มดีคุ่มร้าย เจริญอาหาร แก้สะอึก ดับพิษโลหิต บำรุงมดลูก แก้ไข้ รักษาบาดแผลหลังการแทง หรือการคลอดบุตร แก้มดลูกอักเสบ ถอนพิษผิดสำแดง ดื่มน้ำดื่ม บำรุงโลหิต

ทั้งห้าส่วน บำรุงธาตุ เจริญอาหาร ถอนพิษผิดสำแดง แก้ไข้กลับไข้ซ้ำ รักษาบาดแผลหลังจากการคลอดบุตร เจริญอาหาร บำรุงน้ำดี บำรุงน้ำนม แก้ไข้ แก้ไข้จับสั่น ดับพิษร้อน

ข้อควรระวัง: ผลอ่อนกินได้ ผลแก่และผลสุกมีพิษห้ามรับประทาน

คำสำคัญ : กระทวม

ที่มา : <https://www.samunpri.com>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1547&code_db=610010&code_type=01